UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Staroslavenski jezik				
Šifra/kod	FIL BHS 141	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	prvi	semestar	drugi	ak. godina	2026/2027, 2027/2028, 2028/2029.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Lejla Nakaš			
	Kontakt podaci	Kabinet: 180 E-mail: lejla.nakas@ff.unsa.ba Telefon:033253100	Termin konsultacija	utorak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Belmin Šabić, MA			
	Kontakt podaci	belmin.sabic@ff.unsa.ba kabinet 178	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ____2__; seminar_____; vježbe___3___				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Gramatika staroslavenskog jezika. Prvi književni jezik Slavena: jezik najstarijih spomenika pismenosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Student se upoznaje sa strukturom staroslavenskog jezika, pismom, fonološkim sastavom i gramatičkim paradigmama.				
Ishodi učenja	Student stječe znanja neophodna za čitanje, interpretaciju i jezičku analizu najstarijih tekstova. Sadržaj predmeta priprema studente za uspješno svladavanje gradiva u nastavku studija, na predmetu Historija književnog jezika I.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Staroslavenski jezik kao prvi slavenski književni jezik**

	- moravsko-panonska misija, najstariji sačuvani spomenici, rad Konstantinovih i Metodijevih učenika, ohridska i preslavska škola, - struktura staroslavenskog jezika kao osnova za potpunije razumijevanje historijske gramatike, poredbene gramatike slavenskih jezika i historije literarnog jezika.
2.	**Upoznavanje sa staroslavenskom azbukom** Pravila čitanja slova ѣ. Pravila čitanja slova є. **Izgovor staroslavenskih fonema** ѧ, ѫ, ъ, ь, ъ1 **Staroslavenski ortografski uzusi** **Transkripcija i transliteracija** Prepisivanje staroslavenskog teksta pomoću internacionalnih fonetskih simbola. Prepisivanje staroslavenskog teksta principom zamjene 'slovo za slovo'.
3.	**Staroslavenski vokalski sistem** Mjesto poluglasa u vokalskom sistemu stsl. jezika. Položaj /y/ u vokalskom sistemu stsl. jezika. Odnos /ě/ : /a/ **Promjene poluglasa u staroslavenskom jeziku** Gubljenje poluglasa u slaboj poziciji. Vokalizacija poluglasa u jakoj poziciji.
4.	**Konsonantski sistem staroslavenskog jezika** porijeklo svih palatala staroslavenskog jezika, a posebno r', s' grčki suglasnici u staroslavenskom jeziku
5.	**Deklinacija imenica I** Deklinacije palatalnih i nepalatalnih osnova – glavne imeničke deklinacije. Kategorija duala.
6.	**Glagolski oblici I** Leskinove glagolske vrste. Atematski glagoli. Prezent glagola I i IV vrste
7.	**Deklinacija pridjeva I** Deklinacija pridjeva neodređenog vida. **Zamjenička deklinacija I** Lične zamjenice.
8.	Trimestralna provjera znanja studenata
9.	**Zamjenička deklinacija II** Palatalna i nepalatalna zamjenička deklinacija. Zamjenica vьsь.
10.	**Deklinacija pridjeva II** Deklinacija pridjeva određenog vida – pridjevsko-zamjenička deklinacija. Tvorba komparativa.
11.	**Deklinacija imenica II** Deklinacija imenica: konsonantske osnove sva tri roda. Deklinacija i-osnova m.r. i ž.r. Deklinacija u-osnova m.r.
12.	**Glagolski oblici II** Leskinove glagolske vrste. Tematski glagoli. Prezent II i III vrste.

	Imperativ. Načini izražavanja futurskog značenja u stsl. jeziku.
13.	**Glagolski oblici III** Sigmatski aorist. Asigmatski aorist. Imperfekt.
14.	**Participi i participske konstrukcije I** Ptz.praes.akt., ptz.praet.akt., ptz.praes.pass., ptz.praet.pass.
15.	**Participi i participske konstrukcije II** Apsolutni dativ.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	trimestralni test	30	
2.	seminarski rad		
3.	aktivnost	20	
4.	završni ispit	50	
	Ukupno: _100_ bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Trimestralni ispit je pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.
- Aktivnost uključuje različite oblike studentskoga rada, kao npr. isticanje na vježbama, podnošenje pisanih referata i dr. Bodove na aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i vježbi.
- Na završnom ispitu provjerava se gradivo iz cijeloga semestra. Studenti koji su ranije položili parcijalni ispit polažu na završnom ispitu dio testa koji se tiče gradiva obuhvaćenog parcijalnim ispitom ako žele poboljšati postignuti rezultat iz tog dijela ispita.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje

	se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Svetozar Nikolić, Staroslavenski jezik I: Pravopis, glasovi i oblici (više izdanja 1986, 1995...) Svetozar Nikolić, Staroslavenski jezik II: Primeri sa rečnikom (više izdanja 1986, 1995...)
	Dodatna Stjepan Damjanović *Slovo iskona*: Staroslavenska / *starohrvatska čitanka* (više izdanja 2002, 2006...) Horace G. Lunt *Old Church Slavonic Grammar*, Mouton de Gruyter, Berlin – New York, 2001. Trunte, Nicolina *Staroslavenska riječ: Gramatika starocrkvenoslavenskoga jezika; Starocrkvenoslavenski tekstovi*, Alfa, Zagreb, 2020.
Napomene	Koristan link sa sistematičnim pregledom gramatike staroslavenskog jezika: https://lrc.la.utexas.edu/eieol_toc/ocsol

Predmetni nastavnik